HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

השליח שעשה פרק שישי מעילה כא.

מהו דתימא וכו' **ונלמ' מעון בעה"ב קמ"ל.** כיון דלמר טלו ודעתו של בעה"ב היינו שליחותיה ומעל: **מתני' דוסקמא.** טוליקא דקני מקורין טסק"ת בלע"ז: **אע"פ שאמר בעה"ב נא היה בלבי.** אמנם לי חושב מחשבתא אי נמי לא היה בלבי אלא מזה אמר לו אבא לי מן החלון ואביא לו מן הדלוסקמא ואביא לו מן החלון ולא היה בלבי אלא מזה ואביא לו מן הדלוסקמא ואביא לו מן החלון השליח מעל. פרוטה של הקדש היא פקח וזכר בעה"ב שהיא של הקדש קודם שהגיעה ליד חנווני: **החנווני מעל.** ולא בעה"ב ולא שליח (דבעל הבית לא מעל דכיון דבעה"ב נזכר שהיא של הקדש קודם שנעשה שליחותו ליפטר ליה ממעילה דכ"ע מזיד ומעילה אינה נוהגת אלא בשגגת מקדשי ה' ושליח נמי לא מעל שהרי עשה שליחותו אבל חנווני מעל לכשיוציא להוחיל ואינו יודע דשל הקדש היא הויא שגגת גניבה: **אלא כילד יעשה.** בעה"ב כשמזכר לו יש שיוצא (ב) החנווני מידי מעילה טוהל פרוטה של חולין ואומר כו' קודם שיוציאנה החנווני: **גמ' מה נלו בני שליחות ניכו.** הכי קאמר ואי ומעל מעל בעל הבית יש מטיעמו שליחותו: **עשאום.** למ"ו כמעטן של זיתים דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן שממחם שמונחים במעטן כדוחק מממחמין ומזיעות טיפות שמן ומלומה זיעה ניחא ליה לבעה"ב משום דכבר מתחילין לכונסן כדי למוכנן בצד וכיון לניחא ליה בהכיא זיעה הרי הן מוכשרין: **אבל לא זיעת קפופ.** לומה שמזיעין קפופה כשמלקטין אותן זיעה שמזיעין לא חשיבא ליה ולא ניחא ליה ולא מכשרא לקבל טומאה ומ"מ יש אי זיעת המעטן לניחא ליה בגווה ממילי דקעביד שליחותיה דבעה"ב אע"ג דמעטן לאו בר טו"ה זיעה[ם] הוא ומכשרא לטומאה. (ד) **הא נמי מכש שוטה** ונקטן לע"ג **ללאו בני דעה ניהו כי** לימעבד שליחותיה על ידיהן הואיל וניחא ליה בגוויה **ורבי יוחנן אמר.** מהכא דתנן נתנו לעיולי ע"ג הקוף והוליכו וקמכי ס"ו עיולי כמי נמי גבי מש"ו: **ולע"ג ללא לימדו שליח.** לא מעל שליח ללא חנווני: **ורמינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר שליח השליח מעל.** לכיון שנזכר בעה"ב ס"ל מזיד לא מעל שליח השליח כלל והויא ליה כשליח שמעל ומיהו ס"ל מזיד לא מעל שליח השליח לשוגג אדם השתא משני לה מקודש לחול בשגגה: שלח ביד פקח פרוטה. של הקדש ונזכר בעה"ב שהוא של הקדש קודם שהגיעה לידו של חנווני החנווני מעל ולא בעה"ב ולא השליח שעשה שליחותו מ"ט משום דכיון דנזכר בעה"ב קודם שנעשה שליחותו לא נזכר שליחותו ליפטר ליה בעה"ב משום דמעילה לא נהנא אלא בשגגה דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנווני מעל לכשיוציא הואיל וחזר ונזכר שגגה: אלא כיצד יעשה בעה"ב. כשנוכר לו שיצא את החנווני מן הדלוסקמא ולא פירש לו אמאי בעה"ב מעל: עשאוהו כמעטן של זיתים. מאימתי מוכשרין הזיתים לקבל טומאה משיזיעו זיעת המעטן. מחמת המעטן שמונחין בו בדוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דומיא דכי יתן דניחא ליה: אבל לא זיעת הקופה. שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן החיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגווה ולא מכשרי לטומאה ע"ג דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמסיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא הם הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה ניהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: ור' יוחנן אמר. מהא דתנן נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלמא דאיתעבידא שליחותיה אע"ג דלאו בר דעה הוי הכי נמי גבי חרש וכו': ואע"ג דלא אידכר שליח. לא מעל שליח אלא חנווני: ורמינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל. שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: אמר רב ששת מתני'. היינו טעמא דתנינו לחדר מעל כשנזכרו שניהן בעה"ב ושליח וחנווני לא נזכר ולא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהרהים התלים בשערה: נתן לו פרוטה וא"ל הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך והביא לו בבולה נרות או בכולה פתילות והשליח לא מעל שבדבר ששינה שליחותו לא היה בו אלא חצי פרוטה ואין מעילה בפחות מפרוטה: או שאמר לו הבא לי כו'. הכי נמי דשניהם לא מעלו אב ש"א הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני כו': השליח מעל. שלא עשה שליחותו ומעל בפרוטה שלימה: שהוא אמר אתרוג גדול הייתי מבקש. בב' פרוטות והבאת לי קטן רע דבר שלא הייתי מבקש כו':

מתני' א) **הבא לי** מן החלון ב) **והביא** לו (מן הדלוסקמא) מן הדלוסקמא **והביא** לו (מן החלון) ולא פירש לו מי זה מהן ומהו לוסקמא ולא פירש לו מי זה מהן לוסקמא לוסקמא שהיו הרבה לוסקמות לו הרבה ג) **אע"פ שאמר בעה"ב נא היה בלבי.** אמנם לי חושב מחשבתא אי נמי לא היה בלבי אלא מזה אמר לו אבא לי מן החלון ואביא לו מן הדלוסקמא ואביא לו מן החלון ד) **השליח מעל.** שלח ביד חש"ו עשו שליחותו בעה"ב מעל. ה) ובגמ' פריך הא נלו בני שליחות ניכו: **לא עשה שליחותו החנווני מעל.** לפי שהמעם אינו בני מעילה הלכך הקדש לא יצא לחולין עד שיגלו ליד החנווני ויוליכם החנווני לגו ומעל החנווני נמי דקאמר לכשיוציא קאמר: **כיצד יעשה.** פי' כילד יעשה בעה"ב שלא ימעול החנווני: **הבא** לי בחציה נרות. כר הוא כור של בית חרס שמשימין בו שמן ופתילות ו) והלך והביא לו בחציה נרות ובחציה פתילות ז) **ושינה שהביא** לו נרות ממקום פתילות **ופתילות ממקום נרות** השליח מעל. שהרי שינה ח) מדעת בעה"ב שהלך לקנות נרות ממקום אחר שלא נמצאו: **והלך והביא** לו **בפרוטה אתרוג ובפרוטה רימון שניהם** מעלו ט) ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל בו'. בגמ' מפרש פלוגתייהו גבי מלוג בו' ופש"ג פליגי בתמרוג.

נתן לו דינר זהב. פי' שהוא כ"ד של כסף יז): י) **אמר ר' אלעזר עשאום במעטן.** פי' לכיון לניחא ליה לבעה"ב כמאי דעביד מש"ו הוו ליה כשליח דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן מעטן הוא יח) שמשימין בו זיתים וזיעה קרי למוהל היולא מהן וקאמר בגמ' דמה שיזיעו במעטן מחזיק מקבה דמ ניחא ליה ולא יט) זיעות קפופה פי' דמסוף לא מחזיק מקבה דלא ניחא ליה כ) מיון דהולך לאיבוד ום לתמוה דלמא לא שמעינן מכמה דוכתין דסיק דרשם כא) יותן דומיא דכי יתן (ב"מ דף כב:): לכיון לניחא ליה מע"ג למיכו כב) גופיה ג) לא מחזיק מקבה ולמה ליה למתוי הך מקבה ה"ל למתוי נמי כג) בעודנו טעל עליו ד) ומ"מ הכא מיכה מחזיק מיכה בידי שמים להכי מיירי בשלא נתנו ביד חרש לכמלמיל דמי ולמ"ל למתוי הך מקבה דלא מחזיק מיכה כלל אלא משום דמיירי בשנתנו לו בידים ולא בשנפלה לו מאליה: **נתנו** על גבי הקוף והוליכו [או] ע"ג הפיל [והוליכו] ה"ז עירוב. הקשה ר' לפרים דבפ' בכל מערבין (עירובין לג:): לממרין אין זה עירוב כג) ותירן דהתם מיירי שהקוף עלמו מניחו בשם עירוב אבל הכא הכא מיירי שאמר לשמש לשלח ליטלו מעל גבי הקוף ומעל גבי כה) הגמל לכשיגיעו למקום ו) ויניחנו בשם עירוב ונקשה לשם כן לא מייתי הכא מידי כיון ז) דבר דעת הניחו לך נראה להכא מיירי ח) בעמד ורוחצו שהפיל הניח בפח במקום שהוא עירוב ואמר כו) תיקני לי פת שלמא דמתעבד שליחותיה ע"ג דשליח הפיל לאו בר דעת הכי נמי מכ שם על האמר מ"מ בעה"ב מעל שהרי נעשה שליחותו דדבריה שבשב שהוא אומר לו אבא לי מן החלון ואביא לו מן הדלוסקמא שבשב אבא לי מן החלון ואביא מן הדלוסקמא כו' שלח מעל. פי' לכשיוציא בעה"ב כו שהוא מסמנא גזבר כז) שהרי עדיין לא ילאו מרשות הקדש עד שיוליאם: **שלח ביד חש"ו עשו שליחותו בעה"ב** מעל. כח) ובגמ' פריך הא נלו בני שליחות ניכו: **לא עשה שליחותו החנווני מעל.** לפי שהמעם אינו בני מעילה הלכך הקדש לא יצא לחולין עד שיגלו ליד החנווני ויוליכם החנווני לגו ומעל החנווני נמי דקאמר לכשיוציא קאמר: **כיצד יעשה.** פי' כילד יעשה בעה"ב שלא ימעול החנווני: **הבא** לי בחציה נרות. כר הוא כור של בית חרס שמשימין בו שמן ופתילות כח) והלך והביא לו בחציה נרות ובחציה פתילות ז) **ושינה שהביא** לו נרות ממקום פתילות **ופתילות ממקום נרות** השליח מעל. שהרי שינה כט) מדעת בעה"ב שהלך לקנות נרות ממקום אחר שלא נמצאו: **והלך והביא** לו **בפרוטה אתרוג ובפרוטה רימון שניהם** מעלו ט) ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל בו'. בגמ' מפרש פלוגתייהו גבי מלוג בו' ופש"ג פליגי בתמרוג.

נתן לו דינר זהב. פי' שהוא כ"ד של כסף יז): י) **אמר ר' אלעזר עשאום במעטן.** פי' לכיון לניחא ליה לבעה"ב כמאי דעביד מש"ו הוו ליה כשליח דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן מעטן הוא יח) שמשימין בו זיתים וזיעה קרי למוהל היולא מהן וקאמר בגמ' דמה שיזיעו במעטן מחזיק מקבה דלא ניחא ליה ולא יט) זיעות קפופה פי' דמסוף לא מחזיק מקבה דלא ניחא ליה כ) מיון דהולך לאיבוד ום לתמוה דלמא לא שמעינן מכמה דוכתין דסיק דרשם כא) יותן דומיא דכי יתן (ב"מ דף כב:): לכיון לניחא ליה מע"ג למיכו כב) גופיה ג) לא מחזיק מקבה ולמה ליה למתוי הך מקבה ה"ל למתוי נמי כג) בעודנו טעל עליו ד) ומ"מ הכא מיכה מחזיק מיכה בידי שמים להכי מיירי בשלא נתנו ביד חרש לכמלמיל דמי ולמ"ל למתוי הך מקבה דלא מחזיק מיכה כלל אלא משום דמיירי בשנתנו לו בידים ולא בשנפלה לו מאליה: **נתנו** על גבי הקוף והוליכו [או] ע"ג הפיל [והוליכו] ה"ז עירוב. הקשה ר' לפרים דבפ' בכל מערבין (עירובין לג:): לממרין אין זה עירוב כג) ותירן דהתם מיירי שהקוף עלמו מניחו בשם עירוב אבל הכא הכא מיירי שאמר לשמש לשלח ליטלו מעל גבי הקוף ומעל גבי כה) הגמל לכשיגיעו למקום ו) ויניחנו בשם עירוב ונקשה לשם כן לא מייתי הכא מידי כיון ז) דבר דעת הניחו לך נראה להכא מיירי ח) בעמד ורוחצו שהפיל הניח בפח במקום שהוא עירוב ואמר כו) תיקני לי פת שלמא דמתעבד שליחותיה ע"ג דשליח הפיל לאו בר דעת הכי נמי

מתני' א) **הבא לי** מן החלון ב) **והביא** לו (מן הדלוסקמא) מן הדלוסקמא והביא לו (מן החלון) ולא פירש לו מי זה מהן ומהו לוסקמא לוסקמא שהיו הרבה לוסקמות לו הרבה ג) **אע"פ שאמר בעה"ב נא היה בלבי.** אמנם לי חושב מחשבתא אי נמי לא היה בלבי אלא מזה אמר לו אבא לי מן החלון ואביא לו מן הדלוסקמא ואביא לו מן החלון השליח מעל. ד) שלח ביד חש"ו עשו שליחותו בעה"ב מעל. ה) ובגמ' פריך הא נלו בני שליחות ניכו: **לא עשה שליחותו החנווני מעל.** לפי שהמעם אינו בני מעילה הלכך הקדש לא יצא לחולין עד שיגלו ליד החנווני ויוליכם החנווני לגו ומעל החנווני נמי דקאמר לכשיוציא קאמר: **כיצד יעשה.** פי' כילד יעשה בעה"ב שלא ימעול החנווני: **הבא** לי בחציה נרות. כר הוא כור של בית חרס שמשימין בו שמן ופתילות ז) והלך והביא לו בחציה נרות ובחציה פתילות ח) **ושינה שהביא** לו נרות ממקום פתילות **ופתילות ממקום נרות** השליח מעל. שהרי שינה ט) מדעת בעה"ב שהלך לקנות נרות ממקום אחר שלא נמצאו: **והלך והביא** לו **בפרוטה אתרוג ובפרוטה רימון שניהם** מעלו י) ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל בו'. בגמ' מפרש פלוגתייהו גבי מלוג בו' ופש"ג פליגי בתמרוג.

נתן לו דינר זהב. פי' שהוא כ"ד של כסף יז): יא) **אמר ר' אלעזר עשאום במעטן.** פי' לכיון לניחא ליה לבעה"ב כמאי דעביד מש"ו הוו ליה כשליח דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן מעטן הוא יח) שמשימין בו זיתים וזיעה קרי למוהל היולא מהן וקאמר בגמ' דמה שיזיעו במעטן מחזיק מקבה דלא ניחא ליה ולא יט) זיעות קפופה פי' דמסוף לא מחזיק מקבה דלא ניחא ליה כ) מיון דהולך לאיבוד ום לתמוה דלמא לא שמעינן מכמה דוכתין דסיק דרשם כא) יותן דומיא דכי יתן (ב"מ דף כב:): לכיון לניחא ליה מע"ג למיכו כב) גופיה ג) לא מחזיק מקבה ולמה ליה למתוי הך מקבה ה"ל למתוי נמי כג) בעודנו טעל עליו ד) ומ"מ הכא מיכה מחזיק מיכה בידי שמים להכי מיירי בשלא נתנו ביד חרש לכמלמיל דמי ולמ"ל למתוי הך מקבה דלא מחזיק מיכה כלל אלא משום דמיירי בשנתנו לו בידים ולא בשנפלה לו מאליה: **נתנו** על גבי הקוף והוליכו [או] ע"ג הפיל [והוליכו] ה"ז עירוב. הקשה ר' לפרים דבפ' בכל מערבין (עירובין לג:): לממרין אין זה עירוב כג) ותירן דהתם מיירי שהקוף עלמו מניחו בשם עירוב אבל הכא הכא מיירי שאמר לשמש לשלח ליטלו מעל גבי הקוף ומעל גבי כה) הגמל לכשיגיעו למקום ו) ויניחנו בשם עירוב ונקשה לשם כן לא מייתי הכא מידי כיון ז) דבר דעת הניחו לך נראה להכא מיירי ח) בעמד ורוחצו שהפיל הניח בפח במקום שהוא עירוב ואמר כו) תיקני לי פת שלמא דמתעבד שליחותיה ע"ג דשליח הפיל לאו בר דעת הכי נמי

מהו דתימא וכו' **ונלמ' מעון בעה"ב קמ"ל.** כיון דלמר טלו ודעתו של בעה"ב היינו שליחותיה ומעל: **מתני' דוסקמא.** טוליקא דקני מקורין טסק"ת בלע"ז: **אע"פ שאמר בעה"ב נא היה בלבי.** אמנם לי חושב מחשבתא אי נמי לא היה בלבי אלא מזה אמר לו אבא לי מן החלון ואביא לו מן הדלוסקמא ואביא לו מן החלון השליח מעל. פי' לכשיוציא בעה"ב כו שהוא מסמנא גזבר כז) שהרי עדיין לא ילאו מרשות הקדש עד שיוליאם: **שלח ביד חש"ו עשו שליחותו בעה"ב** מעל. כח) ובגמ' פריך הא נלו בני שליחות ניכו: **לא עשה שליחותו החנווני מעל.** לפי שהמעם אינו בני מעילה הלכך הקדש לא יצא לחולין עד שיגלו ליד החנווני ויוליכם החנווני לגו ומעל החנווני נמי דקאמר לכשיוציא קאמר: **כיצד יעשה.** פי' כילד יעשה בעה"ב שלא ימעול החנווני: **הבא** לי בחציה נרות. כר הוא כור של בית חרס שמשימין בו שמן ופתילות ז) והלך והביא לו בחציה נרות ובחציה פתילות ח) **ושינה שהביא** לו נרות ממקום פתילות **ופתילות ממקום נרות** השליח מעל. שהרי שינה ט) מדעת בעה"ב שהלך לקנות נרות ממקום אחר שלא נמצאו: **והלך והביא** לו **בפרוטה אתרוג ובפרוטה רימון שניהם** מעלו י) ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל בו'. בגמ' מפרש פלוגתייהו גבי מלוג בו' ופש"ג פליגי בתמרוג.

נתן לו דינר זהב. פי' שהוא כ"ד של כסף יז): יא) **אמר ר' אלעזר עשאום במעטן.** פי' לכיון לניחא ליה לבעה"ב כמאי דעביד מש"ו הוו ליה כשליח דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן מעטן הוא יח) שמשימין בו זיתים וזיעה קרי למוהל היולא מהן וקאמר בגמ' דמה שיזיעו במעטן מחזיק מקבה דלא ניחא ליה ולא יט) זיעות קפופה פי' דמסוף לא מחזיק מקבה דלא ניחא ליה כ) מיון דהולך לאיבוד ום לתמוה דלמא לא שמעינן מכמה דוכתין דסיק דרשם כא) יותן דומיא דכי יתן (ב"מ דף כב:): לכיון לניחא ליה מע"ג למיכו כב) גופיה ג) לא מחזיק מקבה ולמה ליה למתוי הך מקבה ה"ל למתוי נמי כג) בעודנו טעל עליו ד) ומ"מ הכא מיכה מחזיק מיכה בידי שמים להכי מיירי בשלא נתנו ביד חרש לכמלמיל דמי ולמ"ל למתוי הך מקבה דלא מחזיק מיכה כלל אלא משום דמיירי בשנתנו לו בידים ולא בשנפלה לו מאליה: **נתנו** על גבי הקוף והוליכו [או] ע"ג הפיל [והוליכו] ה"ז עירוב. הקשה ר' לפרים דבפ' בכל מערבין (עירובין לג:): לממרין אין זה עירוב כג) ותירן דהתם מיירי שהקוף עלמו מניחו בשם עירוב אבל הכא הכא מיירי שאמר לשמש לשלח ליטלו מעל גבי הקוף ומעל גבי כה) הגמל לכשיגיעו למקום ו) ויניחנו בשם עירוב ונקשה לשם כן לא מייתי הכא מידי כיון ז) דבר דעת הניחו לך נראה להכא מיירי ח) בעמד ורוחצו שהפיל הניח בפח במקום שהוא עירוב ואמר כו) תיקני לי פת שלמא דמתעבד שליחותיה ע"ג דשליח הפיל לאו בר דעת הכי נמי

מכרז

ו הנא לי בחציה. כלי חרס שמלקיקין בו את הנרות ובחציה פתילות: **והלך והביא בחציה נרות או בחציה פתילות.** שניהם לא מעלו בעה"ב לא מעל שלא נעשה שליחותו והשליח נמי לא מעל שבדבר ששינה בו שליחותו לא היה בו אלא חצי פרוטה ואין מעילה בחצי פרוטה: **או שאמר לו הבא לי כו'.** ה"ג שניהם לא מעלו משום שעמד לבישה: **הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני כו'.** השליח מעל שלא עשה שליחותו **והלך**

א) קדושין כ., ב) [במשנה שבמשניות מיתת גלוסקמא וכן גירסת הערוך פי' ויש מהגיה מגרסת ירושלמי ושוין ימיה בגלוסקמא וכן בפי' הרב מברטנורא וכן בפי' הרמב"ם גלוסקמא שק קטן או הדומה], ג) [עי' תוס' גיטין סה: ד"ה ואי ותוס' ב"מ מב: ד"ה מי אמרן], ד) קדושין נד:, ה) [נדרים כח. קדושין מט:], ו) טהרות פ"ט מ"ח, ז) עירובין לג: ע"ש, ח) ס"ל כ"ג וכן משמע בתוספות ד"ה נתנו, ט) תגיגה י: קדושין כ., י) ס"ק מ"ז, כ) [תמורות נט.], ל) טלי אחד מדעתו של בעה"ב כי ס"ק, מ) [ב"מ כ:], נ) דלין דבעה"ב מזכר שהיא של הקדש כי ס"ק, ס) רש"ק מ"ו, ע) [וקדלי ס], פ) דעה ס"ק, צ) קצ עביד כי ס"ק, ק) הכא לי מן החלון או מן הדלוסקמא וכמאן לי מן החלון או מן הדלוסקמא ואביא לו ולא פי' כו' ס"ק, ר) וכרי ס"ק, ש) פתילות כי אבל שיוה שהביא כי הד"מ ס"ק, ת) דיוכל זה שיץ לעיל ס"ק, א) לא הוי מעקה מהיב מעקה כי ס"ק, ב) ושמח ס"ו כי יומן ושמח כי ס"ק, ג) הגמח העירוב ויומתו שם ועקה כי ס"ק,

הגהות הב"ח

(א) גמ' על גבי הפיל והוליכו ס"ו עירוב אלמא אינתבעידא שליחותיה: (ב) רש"י ד"ה החנווני וכו' קודם שהגיעה ליד החנווני הבעה"ב לא מעל דכיון דנזכר בעה"ב לא מעל ולא בעה"ב ולא שליח ממקן: (ג) ד"ה אלא וכו' שיוצא להחנווני: (ד) ד"ה אבל לא וכו' האי מכש שוטה ונקטן נמי אע"ג:

רבינו גרשום

מדעתי וכי תימא אי הכי הוא פשיטא. שליחותיה דבעל הבית ולא למעול בעה"ב קמ"ל. כיון דאמר להו חדא מנייהו מדעתו דבעה"ב היינו שליחותיה ומעל: דלוסקמא דולבקי. אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי מאותו מקום שהבאת לי אלא מזה האחר: שלח ביד חש"ו עשו שליחותו ומדקתני בעה"ב מעל ש"מ דדברים שבלב מה שהוא אמר לא היה לבי על זה אינן דברים: לא עשו שליחותן. ששנינו בעה"ב לא מעל הכן לא מעלו אלא החנווני בני דעה ניהו אלא לכשיוציא לכשיתנצה לשום אדם השתא משני לה מקודש לחול בשגגה: שלח ביד פקח פרוטה. של הקדש ונזכר בעה"ב שהוא של הקדש קודם שנגיע לידו של חנווני החנווני מעל ולא בעה"ב ולא השליח שעשה שליחותו מ"ט משום דכיון דנזכר בעה"ב קודם שנעשה שליחותו לא נזכר שליחותו ליפטר ליה בעה"ב משום דמעילה לא נהנא אלא בשגגה דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנווני מעל לכשיוציא הואיל וחזר ונזכר שגגה: אלא כיצד יעשה בעה"ב. כשנוכר לו שיצא את החנווני מן הדלוסקמא ולא פירש לו אמאי בעה"ב מעל: עשאוהו כמעטן של זיתים. מאימתי מוכשרין הזיתים לקבל טומאה משיזיעו זיעת המעטן. מחמת המעטן שמונחין בו בדוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דומיא דכי יתן דניחא ליה: אבל לא זיעת הקופה. שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן החיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגווה ולא מכשרי לטומאה ע"ג דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמסיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא הם הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה ניהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: ור' יוחנן אמר. מהא דתנן נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלמא דאיתעבידא שליחותיה אע"ג דלאו בר דעה הוי הכי נמי גבי חרש וכו': ואע"ג דלא אידכר שליח. לא מעל שליח אלא חנווני: ורמינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל. שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: אמר רב ששת מתני'. היינו טעמא דתנינו לחדר מעל כשנזכרו שניהן בעה"ב ושליח וחנווני לא נזכר ולא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהרהים התלים בשערה: נתן לו פרוטה וא"ל הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך והביא בכולה נרות או בכולה פתילות והשליח לא מעל שבדבר ששינה שליחותו לא היה בו אלא חצי פרוטה ואין מעילה בפחות מפרוטה: או שאמר לו הבא לי כו'. הכי נמי דשניהם לא מעלו אב ש"א הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני כו': השליח מעל. שלא עשה שליחותו ומעל בפרוטה שלימה: שהוא אמר אתרוג גדול הייתי מבקש. בב' פרוטות והבאת לי קטן רע דבר שלא הייתי מבקש כו':

מוסף רש"י

הבא לי מן החלון. מעות ושין שם מעות של הקדש ושגג בעל הבית בסבור שהן מולין (קדושין נ.). **והביא** לו. מאותו מלון (שם). **לא היה בלבי.** מכיס זה גלגל מכיס זה (שם). **בעה"ב מעל.** שהרי עשה שליחותו ושגג (ע"ש כ.). **השליח שעשה שליחותו** בשגגה אינו מועל. דשגגה גניבה אימיה, אבל הני מזידי ניכו ולא ממיתי מעילה (שם נה.). **נתנו ע"ג הקוף** בר. קוף ופיל פעמים שהם מלומדים (ערובין לא:). **נזכר בעה"ב.** שהן של הקדש עד שלא יגיע אצל אלו מנוי, ולא נזכר שליח. **והולך,** השליח מעל. השליח מיד (חגיגה י:). **ובעל הבית פטור,** לכיון שמכר לו שגגה היא גניבה, ושלים מיד שהוא מעות הקדש למוכן, ולהלן לא מכר בעה"ב הוא רמיית מעילה עליה, דלמיתני שלים למעול שולחו על ידו, אבל שמעת לפיטפוד בעה"ב רמיית מעילה שלים כל המורה הולה לחין שלים לנזבר עבירה ומעילה הוא ממתניב (קדושין נ.). **נתן** לו דינר זהב. דינר של זהב שוה כ"ש דינרין כסף כלמלמיען בהזהב (ב"מ מד:). והם שהם פלעים (כתובות צט.).

שיטה מקובצת

א) הבא. עי' תוס' ב"מ (לף מב ע"ב) ד"ה מי: **ב)** עשו שליחותן אות ו' נמחק: **ג)** שליחותן חנווני מעל לכשיוציא אות ו' נמחק: **ד)** אמר לו הבא כו' מאי קמ"ל דדברים שבלב: **ה)** עשו כו' והא: **ו)** מתיבת ואמר עד תיבת הרי נמחק: **ז)** פרוטה ואמר לו: **ח)** בכולה נרות או בכולה פתילות או': **ט)** באחת. עיין בתוס' סוכה (לף לט ע"ש): **י)** לא עשו שליחותן: **יא)** מתיבת קודם עד תיבת קודם שנעשה כו' נמחק: **יב)** לו שיציל החנווני תיבת שוציאו נמחק: **יג)** בעה"ב כשיעשו שליחותן הס"ד: **יד)** תיבת האי נמחק: **טו)** בר דעת הוא תיבת זיעה נמחק: **טז)** ששינה שליחותו בפרוטה: **יז)** החלון או מן הדלוסקמא ולא פירש כו' והשאר נמחק: **יח)** הרבה דלוסקמאות אע"פ: **יט)** חלון שהבאת ממנו כי: **כ)** בעה"ב. ס"א ומיירי שהבעה"ב גזבר שהרי עדיין לא יצאו הסמורות לו פרוטות אע"ג דלענין פקדון לא מיקרי פשיעה בכה"ג דראמרינן פרק המפקיד (לף מב ע"ב) מהאי הטעון שמונחין בו בדוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דומיא דכי יתן דניחא ליה. שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן החיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגווה ולא מכשרי לטומאה ע"ג דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמסיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא הם הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה ניהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: ור' יוחנן אמר. מהא דתנן נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלמא דאיתעבידא שליחותיה אע"ג דלאו בר דעה הוי הכי נמי גבי חרש וכו': ואע"ג דלא אידכר שליח. לא מעל שליח אלא חנווני: ורמינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל. שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: אמר רב ששת מתני'. היינו טעמא דתנינו לחדר מעל כשנזכרו שניהן בעה"ב ושליח וחנווני לא נזכר ולא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהרהים התלים בשערה: נתן לו פרוטה וא"ל הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך והביא בכולה נרות או בכולה פתילות והשליח לא מעל שבדבר ששינה שליחותו לא היה בו אלא חצי פרוטה ואין מעילה בפחות מפרוטה: או שאמר לו הבא לי כו'. הכי נמי דשניהם לא מעלו אב ש"א הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני כו': השליח מעל. שלא עשה שליחותו ומעל בפרוטה שלימה: שהוא אמר אתרוג גדול הייתי מבקש. בב' פרוטות והבאת לי קטן רע דבר שלא הייתי מבקש כו':

מתני' א) **הבא לי** מן החלון ב) **והביא** לו (מן הדלוסקמא) מן הדלוסקמא והביא לו (מן החלון) ולא פירש לו מי זה מהן ומהו לוסקמא לוסקמא שהיו הרבה לוסקמות לו הרבה ג) **אע"פ שאמר בעה"ב נא היה בלבי.** אמנם לי חושב מחשבתא אי נמי לא היה בלבי אלא מזה אמר לו אבא לי מן החלון ואביא לו מן הדלוסקמא ואביא לו מן החלון השליח מעל. ד) שלח ביד חש"ו עשו שליחותו בעה"ב מעל. ה) ובגמ' פריך הא נלו בני שליחות ניכו: **לא עשה שליחותו החנווני מעל.** לפי שהמעם אינו בני מעילה הלכך הקדש לא יצא לחולין עד שיגלו ליד החנווני ויוליכם החנווני לגו ומעל החנווני נמי דקאמר לכשיוציא קאמר: **כיצד יעשה.** פי' כילד יעשה בעה"ב שלא ימעול החנווני: **הבא** לי בחציה נרות. כר הוא כור של בית חרס שמשימין בו שמן ופתילות ז) והלך והביא לו בחציה נרות ובחציה פתילות ח) **ושינה שהביא** לו נרות ממקום פתילות **ופתילות ממקום נרות** השליח מעל. שהרי שינה ט) מדעת בעה"ב שהלך לקנות נרות ממקום אחר שלא נמצאו: **והלך והביא** לו **בפרוטה אתרוג ובפרוטה רימון שניהם** מעלו י) ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל בו'. בגמ' מפרש פלוגתייהו גבי מלוג בו' ופש"ג פליגי בתמרוג.

נתן לו דינר זהב. פי' שהוא כ"ד של כסף יז): יא) **אמר ר' אלעזר עשאום במעטן.** פי' לכיון לניחא ליה לבעה"ב כמאי דעביד מש"ו הוו ליה כשליח דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן מעטן הוא יח) שמשימין בו זיתים וזיעה קרי למוהל היולא מהן וקאמר בגמ' דמה שיזיעו במעטן מחזיק מקבה דלא ניחא ליה ולא יט) זיעות קפופה פי' דמסוף לא מחזיק מקבה דלא ניחא ליה כ) מיון דהולך לאיבוד ום לתמוה דלמא לא שמעינן מכמה דוכתין דסיק דרשם כא) יותן דומיא דכי יתן (ב"מ דף כב:): לכיון לניחא ליה מע"ג למיכו כב) גופיה ג) לא מחזיק מקבה ולמה ליה למתוי הך מקבה ה"ל למתוי נמי כג) בעודנו טעל עליו ד) ומ"מ הכא מיכה מחזיק מיכה בידי שמים להכי מייר